

Cuprins

Capitolul I. Relația dintre dreptul la libertatea de exprimare, prevăzut de art. 10, și dreptul la imagine, la bună reputație și la viața privată, protejate de art. 8 din Convenție	1
COMENTARIU	1
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O.	5
1. Criteriile pe baza cărora se realizează echilibrul dintre libertatea de exprimare și dreptul la respectul vieții private	5
2. Articol de presă care urmărește să satisfacă doar simple curiozități privind viața privată a altora	9
3. Publicarea de fotografii realizate cu privire la o persoană condamnată	10
4. Dreptul persoanei care exprimă viziuni extremiste de a nu i se dezvălui înfățișarea fizică. Criterii care trebuie avute în vedere	11
5. Contribuția articolelor sau a fotografiilor la o dezbatere de interes general. Echilibrul între protecția dreptului la viața privată și libertatea de exprimare	13
6. Criterii de evaluare a impactului fotografiilor asupra vieții private a persoanei vizate	14
7. Interzicerea publicării unei fotografii a unei persoane publice în contextul știrilor privind o presupusă evaziune fiscală	17
8. Publicarea de informații privind situația financiară și stilul de viață ale unei vedete	18
9. Lipsa unei obligații a presei privind notificarea prealabilă a persoanelor care fac obiectul criticii	21
10. Difuzarea de fotografii efectuate în sediul poliției, cu acordul agenților, chiar la momentul începerii urmăririi penale. Încălcarea art. 8 din Convenție sub aspectul dreptului la viața privată	24
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ	25
11. Articol privitor la o presupusă faptă de viol săvârșită asupra unei persoane, însoțit de fotografii nud considerate a o înfățișa pe aceasta	25

12. Utilizarea imaginii și a performanței vocale ale unui minor în cadrul unui spot publicitar, fără acordul părinților _____	27
13. Publicarea unei fotografii asociate numelui unei alte persoane decât cea care apare în fotografie, cu referire la fapte de natură penală. Repararea prejudiciului _____	31
14. Afirmații în presă privitoare la presupusa filiație a unei persoane publice față de un copil din afara căsătoriei. Repararea prejudiciului moral și publicarea hotărârii de condamnare. Răspunderea redactorului-șef și a coordonatorului rubricii pentru materialele publicate _____	33
15. Publicarea de fotografii cu o persoană decedată, care s-a sinucis. Echilibrul dintre libertatea de exprimare și protejarea dreptului la viață privată. Prejudiciu moral _____	44
16. Publicarea eronată a unei fotografii prezentând o altă persoană decât cea care decedase într-un accident aviatic. Rectificarea ulterioară a erorii _____	48
17. Publicarea unor fotografii redând trupul gol și carbonizat al unei persoane decedate într-un accident aviatic, după ce aceleași imagini au fost prezentate public de către autorități. Depășirea limitelor libertății de exprimare _____	54
18. Publicarea într-un ziar a unor fotografii efectuate în spital, cu acordul persoanei vizate, după o intervenție chirurgicală. Lipsa acordului pentru publicare _____	60

Capitolul al II-lea. Calitatea și funcția persoanei supuse criticii _____ 62

COMENTARIU _____ 62

JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____ 66

19. Calificarea ca „braconier” a unui avocat și jurnalist care a luat parte frecvent la dezbateri în mass-media. Expunere publică anterioară a acestuia _____	66
20. Critici la adresa a doi politicieni, candidați la alegerile prezidențiale _____	67
21. Condamnarea pentru infracțiunea de ofensă adusă președintelui statului _____	69
22. Articole cuprinzând referiri la sprijinirea de către un polițist a unor grupări teroriste. Lipsa rigorii în verificarea informațiilor _____	72
23. Critici aduse de avocatul apărării procurorului de caz cu privire la comportamentul ilegal în strategia adoptată de acuzare _____	74
24. Articol prin care se aduc reproșuri generalizate judecătorilor, în lipsa unei baze factuale suficiente _____	78

25. Calomnierea unui procuror. Lipsa oricărui elemente de probă _____	80
26. Critici dure la adresa instituției Regelui, exprimate în context public și politic _____	81
27. Critici aduse judecătorilor Curții Constituționale _____	84
28. Afirmații publice ale avocaților privitoare la administrarea justiției _____	89
29. Condamnarea penală a redactorului-șef al unui ziar pentru calomnierea unor judecători _____	91
30. Afirmații ale unui înalt magistrat privitor la raportul dintre puterea executivă și cea legislativă _____	93
31. Dreptul presei de a transmite în direct ședințele de judecată _____	95
32. Critici ale avocaților privitoare la lipsa de imparțialitate a magistraților _____	97
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	102
33. Critici aduse, în cadrul unor emisiuni televizate transmise în direct, unei persoane care deține o funcție publică importantă _____	102
34. Alegarea de către un jurnalist a declanșării unei anchete privitoare la activitatea de europarlamentar a unei persoane _____	105
35. Critici la adresa unui om de afaceri _____	116
36. Exprimarea unei opinii juridice într-o culegere de jurisprudență _____	118
37. Libertatea de exprimare pentru un parlamentar al opoziției _____	121
38. Afirmații cu privire la preținse nelegalități săvârșite de un procuror în legătură cu funcția sa _____	126
39. Obligația de rezervă a magistraților în a-și exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor. Depășirea limitelor libertății de exprimare. Încălcarea dispozițiilor Codului deontologic al magistraților _____	130
40. Aprecieri jurnalistice cu privire la modul de desfășurare a ședințelor parlamentare _____	135
41. Imputații factuale la adresa președintelui unui consiliu județean _____	139
42. Publicarea unor fotografii ce îl înfățișează pe copilul minor al unei persoane publice _____	143
43. Critici aduse șefului statului privitoare la implicarea sa politică _____	145
44. Publicarea de informații privitoare la divorțul unei persoane care a deținut o funcție publică _____	148
45. Afirmații privind tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de trucarea unei casete video _____	151

46. Critici la adresa președintelui unei federații sportive _____ 153
47. Limitele criticii admisibile cu privire la activitatea reprezentanților Bisericii Ortodoxe Române _____ 156
48. Acuze aduse unui parlamentar cu privire la exercitarea de influențe politice în derularea unor contracte de asistență juridică _____ 157

Capitolul al III-lea. Forma, modalitatea, stilul, termenii și contextul în care este formulat și transmis mesajul critic _____ 161

COMENTARIU _____ 161

JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____ 166

49. Stilul jurnalistic bazat pe utilizarea interogației, satirei, a aluziilor la starea mentală a primului-ministru, în cadrul unor articole critice _____ 166
50. Maniera polemică de prezentare, care permite cititorului să își formeze propria-i opinie _____ 167
51. Reprezentarea într-un tablou a unor oameni politici în posturi sexuale indecente _____ 169
52. Utilizarea unui termen indecent privitor la calitatea unui vin renumit _____ 170
53. Exprimarea orală în cadrul unei manifestații, care îl lipsește pe autor de posibilitatea de retractare și reformulare _____ 171
54. Semnificația contextului în care sunt formulate criticile _____ 172
55. Interzicerea unei piese de teatru pe motiv că ar constitui o amenințare pentru ordinea publică _____ 174

JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____ 177

56. Tonul incisiv al autorului unui articol, raportat la limitele libertății cuvântului _____ 177
57. Stil pamfletar, satiric, prin care se înfiează anumite tare morale și aspecte negative ale realității sociale _____ 185
58. Referirea unui avocat, cu ocazia administrării interogatoriului, la dezvăluirea unei „escrocherii” _____ 187
59. Articole care conțin invective și expresii jignitoare, fără legătură cu informarea publicului asupra unor aspecte de interes general _____ 189
60. Articole de presă prin care se aduce atingere dreptului la reputație, demnitate și imagine. Depășirea limitelor dreptului la liberă exprimare prevăzut de art. 10 din Convenția europeană. Întrunirea condițiilor

pentru angajarea răspunderii civile delictuale a ziaristului. Daune morale _____	192
61. Articole conținând formulări insultătoare inutile din punct de vedere informativ-jurnalistic, ofensatoare și inacceptabile stilistic _____	207
62. Articol scris într-o notă umoristică, ușor sarcastică, pamfletară, privind calitatea actului de televiziune _____	210
63. Afirmații injurioase și acuzații privind colaborarea cu fosta Securitate _____	212
64. Analiză jurnalistică a cheltuielilor publice, prin recurgerea la argumente îmbrăcate într-un limbaj expresiv _____	214
65. Sloganuri din cursul unei campanii de responsabilizare civică. Dreptul membrilor opoziției de a critica ideile membrilor partidelor aflate la guvernare _____	216
66. Articol conținând figuri de stil, metafore, epitete sau comparații cu caracter ironic, însă fără a fi aduse acuzații directe unei persoane _____	219
67. Memorii adresate unor instituții, pe o perioadă de timp care permitea o minimă reflecție asupra limbajului ofensator și trivial _____	220
68. Doza de exagerare aplicabilă afirmațiilor privind comportamentul unei persoane în activitatea profesională, iar nu în viața privată _____	222
69. Abordarea unui subiect de interes general vizând posibilele legături dintre fratele unui înalt demnitar și persoane suspectate de săvârșirea unor infracțiuni. Existența unei baze factuale de natură a conferi verosimilitate informațiilor _____	225
Capitolul al IV-lea. Interesul public pentru tema dezbătută _____	230
COMENTARIU _____	230
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____	231
70. Articol având ca temă informații privitoare la practicarea prostituției într-un local _____	231
71. Disputa dintre părinți – persoane publice – privitoare la custodia copilului lor _____	234
72. Publicarea veniturilor unui director, însoțită de un extras din deciziile fiscale de stabilire a impozitului _____	236
73. Interzicerea, în cursul soluționării litigiului, a publicării unui articol care aborda problema malformațiilor cauzate de un medicament _____	237

JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ	241
74. Articol având ca temă activitatea directorului unei bănci intrate ulterior în faliment	241
75. Relatarea anumitor fapte și date de natură să informeze opinia publică cu privire la aspecte referitoare la Mineriada din 1990	247
76. Afirmații făcute în presă cu privire la modul de cheltuire a banilor publici și corupția existentă în instituțiile statului	248
77. Interesul public al dezbaterii asupra activității de poliție politică și necesitatea minimei baze factuale credibile	251
78. Subiecte de interes general, privind administrarea banilor publici, plata unor taxe și impozite	261
79. Informații privitoare la problemele apărute în urma decesului unui celebru artist	263
80. Dezbateri cu privire la transferuri ilegale de jucători și la realizarea de înțelegeri frauduloase între conducătorii cluburilor	268
81. Aspecte privitoare la o pretinsă orientare sexuală a unei persoane publice din domeniul artistic	269
82. Articole care vizează viața de noapte și relațiile private ale unui fost sportiv de performanță	273
83. Articol în care se dezbate activitatea desfășurată de o societate în privința parcarilor din oraș	276
84. Articole în care se tratează modul de funcționare și conducere a Camerei de Comerț și Industrie a României	278
85. Suspiciuni cu privire la caracterul „dubios” al unei licitații organizate de Agenția Națională de Integritate	280
86. Publicarea de critici privind privatizarea unei societăți pe acțiuni la un preț subevaluat	285

Capitolul al V-lea. Buna-credință a autorului afirmațiilor 289

COMENTARIU	289
-------------------	------------

JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O.	292
-------------------------------	------------

87. Presa trebuie, în principiu, să se poată baza pe rapoarte oficiale, fără a trebui să efectueze cercetări independente	292
88. Lipsa unei minime diligențe în verificarea informațiilor și intenția de distrugere a credibilității persoanei supuse criticii	295
89. Publicarea cu rea-credință a unor informații neverificate anterior și contrazise de probe administrate în fața instanțelor naționale	296

90. Aprecierea bunei-credințe în relație cu caracterul defăimător al afirmației și cu interesul public pentru tema dezbătută _____	300
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	303
91. Publicarea de informații inexacte, jurnalistul bazându-se pe declarația Președintelui României și pe textul din Monitorul Oficial _____	303
92. Veridicitatea informațiilor și buna-credință a autorului afirmațiilor în determinarea caracterului licit al faptei _____	304
93. Publicarea unui articol defăimător, fără ca jurnaliștii să verifice „zvonurile” prezentate astfel într-o rubrică de „bârfe” _____	307
94. Afirmații fără bază factuală cu privire la organizarea unui eveniment, făcute pe fondul unui conflict personal _____	310
95. Atitudinea jurnalistului și standardele de probă cu privire la acuzațiile făcute, cu ocazia unui interviu, la adresa unui terț _____	314
96. Informații preluate din surse oficiale privind creditele neperformante și modul de fuzionare a două bănci _____	323
97. Eroare de montaj în prezentarea fotografiei unei persoane arestate preventiv pentru luare de mită _____	325
Capitolul al VI-lea. Raportul dintre judecăți de valoare și imputarea de fapte concrete _____	330
COMENTARIU _____	330
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	332
98. Afirmarea unor chestiuni factuale privind viața privată a unei persoane publice _____	332
99. Imputarea de către un parlamentar a unor fapte concrete legate de activitatea în cadrul unei instituții de interes public _____	334
100. Articol cuprinzând atât judecăți de valoare, cât și fapte concrete privitoare la desfășurarea unor activități economice _____	338
101. Imputarea unor fapte concrete, necesar a fi supuse verificării înainte de publicare _____	342
102. Utilizarea de invective care nu pot fi calificate ca judecăți de valoare _____	347
103. Afirmații publicate sub pseudonim, dar care, în măsura în care au o bază factuală, sunt justificate de libertatea de exprimare _____	350

104. Acuzații de plagiat fără susținere factuală, care atrag răspunderea autorilor articolelor și a editorilor _____	352
105. Opiniile exprimate în calitate de medic specialist cu privire la un tratament experimental reprezintă judecăți de valoare _____	356
106. Calificativul de „spion”, în lipsa unui suport factual, excede exercițiului normal al libertății de exprimare _____	359
107. Afirmațiile privind legăturile cu lumea interlopă se încadrează în categoria judecăților de valoare _____	362
108. Susținere factuală a afirmațiilor privind presupuse conexiuni ale unor persoane publice cu persoane cercetate penal _____	364

Capitolul al VII-lea. Protejarea surselor jurnalistice _____ 368

COMENTARIU _____ 368

JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____ 371

109. Condiții care justifică dezvăluirea surselor jurnalistice pentru a preveni scurgerile viitoare de informații _____	371
110. Protejarea surselor jurnalistice în raport cu dreptul unei companii de a repara paguba produsă prin diseminarea informațiilor confidențiale _____	372
111. Arestarea unui jurnalist pentru a-l determina să dezvăluie identitatea sursei informațiilor _____	374
112. Obligarea redacției unui ziar la predarea fotografiilor care permiteau identificarea surselor jurnalistice _____	375
113. Protejarea identității surselor de la care s-au obținut informații privind nereguli în cadrul instituțiilor europene _____	378
114. Percheziție care are drept scop identificarea sursei jurnalistice _____	380
115. Interes public care justifică limitările aduse confidențialității surselor jurnalistice _____	381
116. Cercetări realizate pentru a identifica sursa informațiilor privind sancționarea contravențională a unui ministru _____	382
117. Percheziții la sediile ziarelor și la domiciliile jurnaliștilor, pentru a descoperi originea scurgerii de informații privitoare la o anchetă în curs _____	383

JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____ 386

118. Informații furnizate de către o sursă, confirmate ulterior prin pronunțarea unei soluții de condamnare _____	386
---	-----

Capitolul al VIII-lea. Informații confidențiale și cu caracter personal. „Avertizorii”	389
COMENTARIU	389
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O.	396
119. Interdicția de publicare a unui manuscris după ce informația și-a pierdut caracterul secret	396
120. Necesitatea garanțiilor speciale în activitatea de supraveghere a jurnaliștilor, chiar în condițiile în care sunt în discuție informații secrete	401
121. Corelarea măsurilor necesare pentru protecția securității naționale cu momentul până la care informația își păstrează caracterul secret	403
122. Excluderea din magistratură a unui judecător pentru divulgarea de informații privind procedura penală în desfășurare	406
123. Divulgarea de către un militar activ a informațiilor de interes pentru stat privind aspectele tehnice privitoare la o armă militară	409
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ	410
124. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale părților din dosarele instanțelor și accesul presei la aceste date	410
125. Calitatea de operator pentru prelucrarea datelor cu caracter personal	419
126. Culegerea de informații prin interceptări și înregistrări efectuate în baza legii speciale. Răspunderea civilă delictuală a statului ca urmare a nearmonizării legislației interne cu cerințele Convenției europene a drepturilor omului. Cază de înlăturare a caracterului ilicit al faptei	422
Capitolul al IX-lea. Proportionalitatea ingerințelor sau a sancțiunilor	429
COMENTARIU	429
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O.	432
127. Obligarea jurnaliștilor la plata onorariilor avocațiale de succes	432
128. Efectul disuasiv al sancțiunilor asupra jurnaliștilor de investigație prin obligarea acestora la plata de despăgubiri civile	433
129. Interzicerea publicării unei cărți pe considerentul că ar fi putut avea un efect negativ asupra moralității tinerilor	436

130. Interzicerea pentru viitor a publicării unor periodice în integralitate, motivat că unele articole contravin legislației pentru prevenirea terorismului _____	438
131. Retragerea, de către redactorul-șef, a exemplarelor ziarului după publicare _____	439
132. Obligarea la repararea daunelor morale pentru exprimarea unor acuze privind colaborarea cu Securitatea _____	441
133. Aplicarea unei pedepse cu închisoarea, chiar cu suspendare, nu se justifică decât în condiții excepționale ____	443
134. Refuzul autorităților de înregistrare a două publicații periodice _____	445
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	446
135. Obligarea la publicarea hotărârii de condamnare a autorului unor afirmații nedovedite _____	446
136. Solicitare de obligare a jurnaliștilor să publice un material prin care să se adreseze scuze publice persoanelor pretins lezate _____	449
Capitolul al X-lea. Corelația cu principiul nediscriminării și cu libertatea de gândire, de conștiință și de religie ____	453
COMENTARIU _____	453
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____	454
137. Condamnarea de natură penală a unor parlamentari pentru afirmații prin care se incită la ură rasială, în context electoral _____	454
138. Libertatea de opinie în relație cu libertatea de gândire, de conștiință și de religie, fără a se garanta însă efectul opiniei exprimate _____	458
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	459
139. Acuzații de antisemitism și de negare a Holocaustului. Proba judecăților de valoare _____	459
140. Răspunderea jurnalistului și a editorului pentru remarcile insultătoare referitoare la înfățișarea, caracterul și originea etnică ale unei persoane _____	462
Capitolul al XI-lea. Libertatea de exprimare în domeniul audiovizualului și în spațiul online _____	469
COMENTARIU _____	469
JURISPRUDENȚĂ C.E.D.O. _____	471
141. Societate care gestionează site-urile de știri pe care apar mesaje de la cititori. Răspunderea pentru conținutul mesajelor _____	471

142. Relevanța manierei în care interviul televizat a fost pregătit, a conținutului său, a contextului și a scopului programului _____	473
143. Transmiterea unei înregistrări video privind tentativa de sinucidere a unei persoane, fără anonimizarea imaginilor _____	475
JURISPRUDENȚĂ NAȚIONALĂ _____	477
144. Obligarea, pe calea ordonanței președințiale, la înlăturarea de pe un site a tuturor fotografiilor și filmelor în care sunt redată activități private _____	477
145. Excluderea unui candidat de la timpii de antenă în campania electorală _____	480
146. Conduita realizatorului emisiunii de a permite invitaților să formuleze acuzații nesusținute _____	483
147. Menținerea emisiunii într-o manieră responsabilă și serioasă, în pofida afirmațiilor denigratoare ale altor persoane, iar nu ale moderatorului _____	485
148. Critici formulate de terțe persoane, în cadrul emisiunilor televizate, la adresa șefului unei instituții publice. Obligațiile jurnalistului _____	487
149. Publicarea pe o platformă online a termenilor injurioși din comentariile scrise de anonimi. Răspunderea deținătorului site-ului _____	498
150. Acuzații de șantaj făcute la adresa unui jurnalist de către un om politic, în cadrul unei emisiuni televizate _____	503
151. Proferarea de calomnii de către moderator, în conivență cu societatea de televiziune în cadrul căreia activează _____	505
152. Expresii jignitoare și afirmații fără bază factuală, făcute de realizatorul unei emisiuni televizate _____	510
153. Imputarea de fapte concrete unei persoane publice, în cadrul unei emisiuni pamflet _____	515
154. Obligația moderatorului de a trasa limite rezonabile în privința celor declarate de invitații săi _____	518
155. Acordarea dreptului la replică poate releva buna-credință a moderatorului și a postului de televiziune pe care îl reprezintă _____	521
156. Precauția realizatorului emisiunii de a menționa că se citează sau se rezumă declarațiile unor terțe persoane, indicându-se sursele informațiilor _____	523
157. Difuzarea în cadrul unei emisiuni televizate a imaginii unei persoane alături de portretul robot al suspectului unei crime _____	525
Index _____	529